

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תרסו

ערב ש"ק פ' ויקהל-פקודי, פ' החודש,
ז"ך אדר, מברכים החודש ניסן, ה'תשס"ז

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', "חיילי בית דוד" - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ק"ד שנה להולדת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ונ"ז שנה לנשיאותו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

החייל ב"צבאות השם" מנחם מענדל ש"י
ליום הולדתו השלישי לאויוש"ט,

בש"ק פי ויק"פ, ז"ך אדר, ה"י תהא זו שנת סגולות

ולזכות

אחותו החיילת ב"צבאות השם" נשמה ברכה תחי

ולזכות הוריו

הו"ח ר' יהונתן חיים וזוגתו מרת שרה רחל שיחיו נסים

נדפס ע"י זקנו

הו"ח ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

נדפס ע"י הרה"ת ר' מנחם מענדל הלוי זוג' מרת נחמה פייגא

וילדיהם: שולמית ובעלה הרה"ת דוד הלוי ובנם נתן הלוי ש' לאבקובסקי,

מאיר שלמה הלוי, חנה שרה, לוי יצחק הלוי וחווה מוסיא שיחיו שגלוב

ב"ה

3

דבר מלכות

מדוע משיח צדקנו "את חלינו הוא נשא"? / משיחת ש"פ בעלת. י"ז שבט ה'תש"ל

7

זמן הגאולה

ענינו של יום ז'ך אדר / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

12

המעשה הוא העיקר

לחבוע גאולה ומשיח עכשיו / הוראח למעשה בפועל

13

ניצוצות של משיח

משיח לא ידע מקוצים אלא יחבע: "אלה פקודי המשכן"? / פחמים בעניני גאולה

14

כתב-יד-קודש

בשבת זו מודגשת יותר האמונה והצפי' למשיח / מהגהת הרבי על שיחת ש"פ ויק"פ החש"ו

לזכות הרך הנולד - חייל ב"צבאות השם"
יוסף יצחק הכהן שי' כהן
 לרגל הכנסו בכריתו של אברהם אבינו ע"ה ביום ה' אדר ה'תשס"ז
 יה"ד שיוכו הוריו לגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים, ולהיות "חייל" אמיתי בצבא כ"ק אר"ש מה"מ, וירוו ממנו רוב נחת יהודי חסדי אמית, בתוך שאר כל יוצאי חלציהם, ויוכה תיכף ומיד - בתוך כלל ישראל - לקבל פני כ"ק אדמו"ר שליט"א משיח צדקנו בפועל ממש, בגאולה האמיתית והשלימה, נצ"ו מ"ש
 נדבת הוריו: ר' **יניב הכהן** וזוג' מרת **לילך שי' כהן**

לזכות התמימים השלוחים
 ליישיבת "תומכי תמימים - מלך המשיח" פורט לורדייל, פלורידה
 ולזכות קהילת "מרכז משיח - 770" רוב הקהילה הרה"ח **מרדכי ומשפ' שי' ענתאי**

יחי המלך

סניף ארה"ב: 383 Kingston Ave. #38, Brooklyn, NY 11213 • טל': 917-403-5618
 סניף ארץ הקודש: ת.ד. 966 קרית שמואל, מיקוד: 26109 • טל': 8715-770 (04)
 דואר אלקטרוני: yechy@neto.bezeqint.net • אינטרנט: www.moshiach.net/blind

בס"ד. משיחות ש"פ ויקהל-מקודי, מ' החודש, מבה"ח ניסן ה'תש"נ.

א. מהמעלות המיוחדות ביום הש"ק זה - היותו "זמן סגולה" להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ובהקדמה - שהאמונה והצפי' לביאת המשיח היא בתקפה בכל הזמנים, "אחכה לו בכל יום שיבוא", ועאכו"כ בדורות האחרונים, לאחרי שכבר "כלו כל הקיצוני", ופרט בדורנו זה, אשר, לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל ה"ו דרא דעקבא דמשיחא, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה - הרי בודאי שישנו תקף האמונה והצפי' לביאת המשיח תיכף ומיד ממש.

ובזה גופא ניתוסף עוד יותר בומני סגולה מיוחדים שבהם מודגשת עוד יותר האמונה והצפי' לביאת המשיח, כמו, ביום הש"ק זה, שבו מודגש ביותר ענין הגאולה, הן מצד פרשת השבוע, והן מצד הזמן בשנה:

בפרשת השבוע - ויקהל-מקודי - שבה מדובר אודות עשיית ההקמת המשכן בפועל ממש, ששלימותו ^{ב"מקדש אדני כוננו ידך",} בביהמ"ק השלישי.

וכמרומו גם במ"ש "אלה פקודי המשכן משכן", "שאן פעמים, רמו למקדש שנתמשכן בשני חורבני", כמו "משכון" שחזר לבעליו בשלימותו, היינו, שבית ראשון ובית שני (ועאכו"כ המשכן שעשה משה, שמעשה ידי משה נצחיים) יהיו כלולים בביהמ"ק השלישי (כמו שנכללים כולם בהציוי "ועשו לי מקדש"), שיתגלה בגאולה האמיתית והשלימה.

ואז תהי' השלימות ד"ויקהל גו' את כל עדת בני ישראל: - "קהל גדול ישובו הנה", וכיחד עם זה, "ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל", השלימות דכל אחד ואחד מישאל, כמודגש בהמנין - התוכן ד"פקודי" - שכאור"א נמנה בפ"ע, ועד לשלימות המנין דבני, מנין העשירי בגאולה העתידה.

ובהזמן בשנה - שבת מברכים חודש ניסן, ויתירה מזה, שקורין בני "תענדש הזה לכם וגו'", "חודשו של גאולה", שבו נגאלו ישראל ממצרים, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שגם הגאולה האמיתית והשלימה תהי' בחודש ניסן, כמארז"ל: "בניסן נגאלו בניסן עתידין ליגאל", כולל גם-שהגאולה תהי' באופן ד"ניסן", שיש בו ב' נוי"ן, שרומז ל"ניסן נסים", וכמרומו גם ב"אראנו נפלאות", נפלאות" גם לגבי הנסים ד"ניסן", ועד לניסן פלאות.

יחי המלך

והקשר והשייכות דפרשת השבוע לזמן השנה מודגש יותר בהמפורש בפרשת השבוע (בשיע' דיום הש"ק) שהקמת המשכן היתה ב"ח ניסן - "יהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש (ר"ח ניסן) הוקם המשכן", ודוגמתו גם בנוגע לביהמ"ק השלישי כמפורש בהפסוקים: "בראשון באחד לחודש גו' וחסאת את המקדש", החינוך דביהמ"ק השלישי.

יחי המלך

בשבת זו מודגשת יותר האמונה והצפי' למשיח

בקשר עם פ' השבוע, לפנינו צילום מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחות ש"פ ויקהל-פקודי, פ' החודש, מבה"ח ניסן, ז"ך אדר ה'תשנ"ג – כקביעות שנה זו (נדפסו בסה"ש תש"נ ח"ב ע' 366 ואילך)

פענוח התיבות שהוסיף כ"ק אד"ש מה"מ בכת"ק (באו בהדגשה):

בפרשת השבוע – ויקהל-פקודי – שבה מדובר אודות עשיית והקמת המשכן בפועל ממש, ששלימותו הוא ב"מקדש אדני-כוננו ידך", בביהמ"ק השלישי. וכמרוז גם במ"ש "אלה פקודי המשכן משכן", שתי פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני חורבנין".

ובהזמן בשנה – שבת מברכים חודש ניסן, ויתירה מזה, שקורין בו "החודש הזה לכם וגו'", "חודש של גאולה", שבו נגאלו ישראל ממצרים, ו"כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", שגם הגאולה האמיתית והשלימה תהי' בחודש ניסן, כמארז"ל "בניסן נגאלו בניסן עתידין להגאל", כולל גם – שהגאולה תהי' באופן ד"ניסן", שיש בו ב' נונין, שרומז ל"נסי נסים", וכמרוז גם ב"אראנו נפלאות", "נפלאות" גם לגבי הנסים דימי צאתך מארמ"צ, ועד לנו"ן פלאות.

והקשר והשייכות דפרשת השבוע לזמן השנה מודגש יותר בהמפורש בפרשת השבוע (בשיעור דיום הש"ק) שהקמת המשכן היתה בר"ח ניסן – "ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש (ר"ח ניסן) הוקם המשכן", ודוגמתו גם בנוגע לביהמ"ק השלישי – כמפורש בהפטורה הנאמרת בשבת זה בברכות ובציבור "בראשון באחד לחודש גו' וחטאת את המשכן", החינוך דביהמ"ק השלישי.

המדור מוקדש לעילוי נשמת הרה"ג המקובל

עט"ר כמוה"ר יהודה ב"ר משה ישועה זצוק"ל פת"ה – נפטר ביום ז'ך מנחם-אב ה'תש"ב ולזכות בני משפחתו שיחיו: ר' יהודה בן חנינה וזוג' סיגל בת רבקה, וילדיהם: נדב נתן גבריאל, אלישע מישאל יצחק, יותם מנחם מענדל ויעקב ישראל זושא שיחיו

המדור "המעשה הוא העיקר" מוקדש

לעילוי נשמת הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומזוזה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים" ולע"נ זוגתו הרבנית חנה ח'י' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג יה"ד שתיכף ומיד יקויים העווד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מדוע משיח צדקנו "את חלינו הוא נשא"?

שאלו את כ"ק מו"ח אדמו"ר: רבי, אפילו אם יש איזה טענות אליכם ורוצים להעניש אתכם - מדוע צריכים להשתמש בעונש לענין הדיבור דוקא? הרי כל חייכם השתמשתם בזה להפצת היהדות במסירת נפש בממונו ובנפשו, והצלחתם ועשיתם לו ית' דירה בתחתונים, ומדוע העונש צריך להיות בענין שלגמרי מסרתם אותו להקב"ה? ● אך הענין הוא ש"עמו אנכי בצרה": כמו שכל היהודים סובלים כך גם משיח סובל, ולא בענינים שאצלו הם נחשבים לסבל, אלא בענינים שאצל יהודי פשוט נחשבים לסבל ● זוהי מעלתו של משיח שהוא עומד ביחד עם כל בני ישראל במעמדו ומצבם ● תרגום חפשי משיחת ש"פ בשלח, י"ז שבט ה'תש"ל - בלתי מוגה*

תרגום חפשי לשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"*

א. בפרשת מחיית עמלק¹ מתעכב רש"י על התיבות "ידי משה כבדים"² ומפרש שזהו "בשביל שנתעצל ומנה אחר תחתיו נתייקרו ידיו".

דלכאורה אינו מובן: משה רבינו "שהוציאנו ממצרים גו' ונתן לנו את ממונם

(* להעיר שאמירתה הי' שבוע לאחר (ובקשר עם) סיום כתיבת ס"ת לקבלת פני משיח צדקנו בערב יו"ד שבט תש"ל ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. (** השיחה מובאת בקשר עם קביעות שבת זו בימי החודש - כ"ז אדר. לשלימות הביאור בפרש"י המובא בסעיפים א-ג יש לעיין בלקו"ש חכ"א ע' 89 ואילך וכן בשיחות קודש תש"ל ח"א ע' 440 ואילך.

- (1) בשלח יז, ח ואילך.
- (2) שם, יב.

וקרע לנו את הים"³ עם כל המעלות שאומרים עליו - כיצד מגיע לו דבר כזה ש"ידי משה כבדים", והרי בשעת קריעת ים-סוף כשהקב"ה אמר לו⁴ "הרם את מטך ונטה את ידך על הים" לא היו ידיו כבדים (אף שקודם לכן האריך בתפלה עד שהקב"ה הי' צריך לומר לו "לא עת עתה להאריך בתפלה"⁵), ומדוע דוקא כאן לפתע נהיו "ידי משה כבדים"?

לכן אומר רש"י ש"בשביל שנתעצל ומנה אחר תחתיו" נענש על כך משה ונהיו ידיו

- (3) הגדה של פסח פיסקה על אחת. וראה גם פרש"י שלח יג, ל. ועוד.
- (4) בשלח יד, טז.
- (5) פרש"י שם, טו.

כבדים.

ב. והנה עדיין צריך להבין: הרי משה הלך להתפלל עבור בני ישראל, וכמ"ש בפסוק⁶ "אנכי נצב על ראש הגבעה", ובפרט ע"פ המבואר בזהר⁷ שמשה רבינו התאמץ להלחם עם שרו של עמלק למעלה בדיוק כפי שיהושע התאמץ במלחמת עמלק למטה, ואם-כן משה לא נמנע מלהלחם בעמלק אלא הלך להלחם עם עמלק למעלה⁸, ובמלחמה זו יכול משה להצליח יותר מיהושע – ומדוע מגיע לו עונש כזה בגלל ש"מנה אחר תחתיו"?

והביאור:

כאשר מכים ונלחמים ביהודים, אזי אלו שאין ביכולתם לצאת ולהלחם כלל צריכים להתפלל ולומר תהלים כדי שהיהודים ינצחו, אבל אלו שיכולים לצאת ולהלחם, אין זה הזמן המתאים להתפלל ולומר תהלים, אלא עליהם לצאת בפשטות ולהכות עם ידיהם באויב;

ובענינו: כשמשה רבינו ראה שמכים את בני ישראל הי' עליו ללכת ולעזור להם במלחמתם, וכיון שמשה רבינו לא עשה זאת אלא "מנה אחר תחתיו", מגיע לו משום כך העונש ד"ידי משה כבדים".

אלא שעדיין קשה: מהיכן משה רבינו הי' צריך לדעת זאת, הרי לא קיבל על כך שום הוראה?

והביאור בזה – מלחמת עמלק באה לאחרי קריעת ים-סוף ומשה הי' צריך ללמוד הוראה זו מקריעת ים-סוף:

כשעמדו בני ישראל על הים אמר הקב"ה למשה⁹ "מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו", וכפירוש רש"י: "שהי' משה עומד ומתפלל אמר לו הקב"ה לא עת עתה להאריך

(6) יז, ט.

(7) זח"ב סה, ב ואילך.

(8) ראה זחר שם (סה, ב): וכי מה ראה משה כו'.

(9) יד, טו.

בתפלה שישראל נתונין בצרה", כלומר, מה אתה נעמד להתפלל כאשר ישראל נמצאין בעת צרה? – "דבר אל בני ישראל ויסעו", כעת יש לצעוד עם הרגלים אל הים.

זאת למרות שתפלתו של משה היא "תפילת עשיר"¹⁰, וכדאיתא במדרש¹¹ עה"פ תפלה למשה¹² "משל למה הדבר דומה לשלשה שבאו ליטול כו' מאת המלך כו' בא השלישי, אמר לו המלך מה אתה מבקש, אמר לו איני מבקש על עצמי דבר, אלא מדינה פלונית היא חרבה והיא שלך, גזור שתיבנה כו', כך משה לא ביקש לעצמו אלא בשביל ישראל" – אעפ"כ אמר לו הקב"ה¹³ "ואתם תחרישו, ובלשונו הזהר¹⁴ "בעתיקא תליא מילתא": כעת זה לא הזמן להתפלל כיון שהמלחמה באה מכזה מקום ומדינה למעלה שבו התפלה (עבודת האדם) אינה יכולה לפעול, ומה שצריכים הוא רק לעשות כלי לקבל את המשכה מלמעלה, שזהו הענין ד"ויסעו" – לצעוד עם הרגלים בפועל;

ובענין זה ד"ויסעו" הי' משה רבינו שוה בדרגה לכל בני ישראל, וכמבואר לעיל (בהמאמר¹⁵) הטעם לכך שבקריעת ים-סוף נאמר¹⁶ "אז ישיר" בלשון יחיד, כי בני ישראל

(10) זחר ח"א קסח, ב. וראה סה"מ מלוקט ח"ה ע' שיח ואילך ובהנסמן שם.

(11) שוחר טוב ויל"ש עה"פ. מדרש תהלים באבוער שם.

(12) תהלים צד"ק, א.

(13) בשלח שם, יד. והוא מאמר משה (בשם ה'. וראה הערה הבאה).

(14) ח"ב מח, א (וראה גם שם נב, ב).

ל' הזהר הוא (בעיקר) על פסוק מה תצעק אלי, אבל ראה שם מז, ב ואילך. ושם מח, א: ויסעו מלמסגאה מלין כו' (והיינו גם על מ"ש ואתם תחרישו – ראה לקו"ש חכ"ב ע' 33 הערה 42).

(15) שנאמר בהתוועדות זו – נדפס בסה"מ תשל"ע ע' 130 ואילך.

(16) בשלח טו, א.

משיח לא ידע מקונצים, אלא יתבע: "אלה פקודי המשכן"?

כאשר משיח יבוא הוא לא ידע משום קונצים, אלא יתבע – "אלה פקודי המשכן"? תרשום לי על פתק: כמה חסידים עשית שיהיו חסידים של הרבי!... על כמה יהודים פעלת שילמדו חת"ת?... על כמה יהודים פעלת שיבואו לומר את כל התהילים בשבת מברכים!... (תרגום חפשי משיחת ש"פ פקודי, מבה"ח אדר שני ה'תשכ"ז - בלתי מוגה)

מקומו של ה"אוהל מועד"

וענין זה הוא בהדגשה יתירה כשנמצאים ב"אוהל מועד", "בית ועד למבקשי ה'", שבבית-הכנסת ובית-המדרש דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבו עסק בתורה עבודה וגמ"ח במשך עשר שנים האחרונות בחיים חיותו בעלמא דין, ו"קדושה לא זזה ממקומה" – ה"ז מקום מסוגל ביותר להתגלות ד"אוהל מועד" בבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה. (משיחת ש"פ ויקהל-פקודי ה'תנש"א - בלתי מוגה)

משה רבינו שבדורנו פעל כבר את הענין ד"ויקהל"

משה רבינו שבדורנו, נשיא הדור, פעל כבר את הענין ד"ויקהל" ("עמדו הכן כולכם") – בין אם רוצים בכך ובין אם לאו, ח"ו; הברירה היחידה היא – לבעוט ולקלקל ח"ו... או שלא לתקן עכ"פ. אבל מובן וגם פשוט שאף א' לא יבחר בדרך זו, אלא בודאי ישתדל למלא ולהשלים את עבודתו הפרטית, כך שלא יפקד מקומו ח"ו.

(משיחת ש"פ ויק"פ ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

אלו שיושנים – יטלו ענני שמיא עם מיטותיהם...

[. .] תיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו – "ארו עם ענני שמיא". ואלו שיושנים וחולמים על ענינים אחרים – יטלו ענני שמיא עם מיטותיהם... כך, שיוכלו להמשיך ולישון במנוחה על "ענני שמיא"... וכשיתעוררו משנתם, יתפסו שעוסקים בענין אחר לגמרי (לא בענינים שחולמים אודותם...) – שעומדים בארצנו הקדושה, בירושלים עיר הקודש, ובבית המקדש!

(משיחת ש"פ ויק"פ, פ' פרה, מבה"ח ניסן ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

מוקדש לעילוי נשמת ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל – נפטר ביום כ"ז אלול ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה – נפטרה ביום ה' טבת יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורגנו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה נדבכת בנם – יבלחט"א – הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו

לתבוע גאולה ומשיח עכשיו

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"

[.] זוהי ההסברה למדובר כמ"פ, שכאשר יהודי עושה את עבודתו עוד בהיותו בגלות, נוגע שיחשוב על כוונתו בזה [להגיע לגאולה האמיתית והשלימה], וגם בגלות יש לתבוע את הגאולה – לדרוש משיח עכשיו, היות וכאשר "במחשבה תחלה" מבקשים את תכלית השלימות דגאולה – לא דרגא תחתונה בגאולה (כבזמן בית ראשון ושני) אלא – גאולה האמיתית והשלימה, ומבקשים זאת כמו שצריך לבקש – אזי מקבלים עי"ז את ה"סוף מעשה (שהי') במחשבה תחלה" – גאולה האמיתית והשלימה.

ויתירה מזו:

עי"ז ש"סוף מעשה במחשבה תחלה" – שמיד בתחלת עבודתו עוד בזמן הגלות הוא מתכוון ומבקש גאולה אמיתית והשלימה ו"קהל גדול ישו בו הנה" (תכלית השלימות בקהל) – אזי כבר עכשיו (בזמן הגלות) יש לו את הגאולה האמיתית והשלימה ואת ה"קהל גדול!" – כמובן גם מלשון הכתוב "קהל גדול ישו בו הנה", כלומר, שעוד לפני הגאולה ישנו ה"קהל גדול", והחידוש לעתיד-לבוא יהי' שה"קהל גדול – ישו בו הנה". כך כתוב בירמי' (היכן שמובא פסוק זה), ועאכ"כ כפי שהענין הוא מצד ישעי' הנביא מל' ישועה¹, מנבא נבואת הגאולה (משא"כ ירמי'²) –

וכידוע תורת הבעש"ט³ ש"במקום שמחשבתו של אדם שם הוא נמצא", והיות ש"סוף מעשה במחשבה תחלה", והמחשבה תחלה שלו נמצאת במקום הגאולה האמיתית והשלימה, אזי שם הוא נמצא – בגאולה האמיתית והשלימה!

[ובמילים פשוטות:] כאשר יהודי "במחשבה תחלה" שלו חושב וטוען שרצונו במשיח עכשיו תיכף ומיד, ובכל רגע ורגע רצונו במשיח מיד באותו הרגע ללא שום דחי' למחר או אפי' לרגע אחד וכיו"ב ח"ו, אלא מיד באותו הרגע חושב על משיח וחפץ בו; ואפילו בשבת אינו עורך שום חשבונות כיצד יבוא משיח, דלכאורה ישנו ענין התחומין וכו'⁴, ואינו חושב מה הי' עם אלי' הנביא בערב שבת⁴ – לא משום שאינו בקיא בגמרא⁴ או בכל הפרטים בזה – אלא כיון שאינו עורך שום חשבונות ורוצה משיח עכשיו תיכף ומיד – פוסק הבעש"ט: "שם הוא נמצא" – בגאולה האמיתית והשלימה!

ומביא ע"כ ראי' מהפסוק⁵ "שרפים עומדים ממעל לו", ואח"כ באים האחרונים⁶ ומוסיפים שזהו דין פשוט בהל' עירובין⁷, שבמקום שדעתו של אדם – שם הוא מקומו בנוגע לעירוב תחומין.

(תרגום חפשי משיח ש"פ ויקהל-פקודי, פ' החודש, מבה"ח ניסן ה'תשמ"ג – בלתי מוגה)

(1) פרש"י ומצו"ד ישעי' מט, א. וראה אה"ת נ"ך

(כך ב') ריש ע' א"נט.

(2) ב"ב יד, ב. וראה זח"ב קעט, סע"ב. קה"ר

בתחילתו. ועוד.

(3) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סל"ח. וש"נ.

(4) עירובין מג, ב.

(5) ישעי' ו, ב.

(6) לקו"ש ח"ח ס"ע 348 בהערה. ח"כ ע' 426. ועוד.

(7) ראה שו"ע אדה"ז אר"ח סת"ח.

ומשה רבינו היו אז במדרגה אחת¹⁷. וכידוע ב' הדעות בנוגע לענינו הפנימי של קריעת ים-סוף – כפי שאדמו"ר המהר"ש מבאר בהמשך והחרים בתחלתו¹⁸ – דעת הזהר ודעת האריז"ל: האם עולם האצילות ירד לעולמות בי"ע או שעולמות בי"ע התאחדו עם עולם האצילות, ולפי ב' הדעות יוצא שמשה רבינו שענינו אצילות הי' יחד עם כל בני" – בי"ע; ולכאורה, איך מגיע משה רבינו לבי"ע (לדעת האריז"ל), איזו שייכות יש לכל ישראל עם משה רבינו?

אלא כאשר יש עת צרה ליהודים, צריך אז משה רבינו להיות יחד איתם במעמדם ומצבם.

וכך גם בנוגע למלחמת עמלק: כאשר מכים יהודים ונלחמים בהם, צריך אז אפילו משה רבינו לצאת להלחם ולהכות עם ידיו יחד עם כל בני ישראל.

ג. עפ"ז יובן ענין נוסף:

דלכאורה הרי הטענה למשה רבינו היתה על דבריו "אנכי נצב" – שהולך להתפלל עבור בני", ומדוע העונש שקיבל על כך הי' דוקא הענין ד"וידי משה כבדים", איפה כאן המדה כנגד מדה? ובפרט שעונש זה הי' בענין שהפריע לבני ישראל במלחמתם, שהרי כאשר "ירים משה ידו וגבר ישראל"¹⁹, משא"כ "וכאשר יניח ידו וגבר עמלק"¹⁹, ומדוע קיבל עונש בענין הנוגע לבני", העונש הי' צריך להיות בענין הנוגע למשה בלבד?

והביאור יובן ע"פ הנ"ל:

הטענה על משה הרי היתה שכאשר עמלק בא רב עם יהודים, והוא מצליח, וכפרש"י²⁰ "הכלב בא ונושך אתכם (עד ש)ואתם

צועקים" – אין צורך ללכת ולהתפלל אלא יש להכות בידיים ביחד עם כולם, והיות שמה לא עשה זאת מגיע לו העונש ד"וידי משה כבדים", מדה כנגד מדה – מאחר שהי' עליו לצאת ולהכות בידי.

ד. בזה גם תובן מעלתו של משיח, עליו נאמר²¹ "חלינו הוא נשא ומכאובינו סבלם גו" והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו":

משיח עומד ביחד עם בני ישראל ומשתמש בכל עניניו בכדי לסייע לבני" כפי שהם במצבם, שלכן אומרים "והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו" מכיון שהוא נמצא ביחד עם בני" לעזור להם במצבם, עד לכח הדיבור שבפה – לנצלו לאמירת נגלה וחסידות לכל בני", כשם שראו זאת אצל בעל ההילולא,

וכפי ששאלו²² את כ"ק מו"ח אדמו"ר: רבי, אפילו אם יש איזה טענות אליכם ורוצים להעניש אתכם – מדוע צריכים להשתמש בעונש לענין הדיבור דוקא? הרי זה ענין שהשתמשתם בו כל חייכם להפצת היהדות במסירת נפש בממונו ובנפשו, והצלחתם בזה ועשייתם לו ית' דירה בתחתונים, ומדוע העונש צריך-להיות בענין שלגמרי מסרתם אותו להקב"ה?

אלא זהו הענין ד"חלינו הוא נשא", כפי שהי' אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובדוגמת דברי הגמ'²³ על משיח שהוא "ייתב ביני עניי סובלי חלאים... שרי חד ומתיר חד", היינו שבכל פעם קושר רק פצע אחד ולא שניים – כדי שכאשר ישראל יעשו

(21) ישעי' נג, ד-ה. עוד ער"ז ראה בסה"ש תנש"א ח"ב ע' 491 ואילך.

(22) בהבא לקמן ראה סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 292 ואילך.

(23) סנהדרין צח, א ורש"י. וראה סה"ש תנש"א שם ע' 496-7.

(17) ראה סה"מ שם ע' 138.

(18) סה"מ תרל"א ע' ה ואילך (ושם ע' כד).

(19) בשלח יז, יא.

(20) שם, ח.

תשובה "ומיד הן נגאלין"²⁴ יוכל משיח לבוא מיד בלי להתעכב אף רגע מיותר; ולכאורה איך מגיעים פצעים למשיח?

אך הענין הוא ש"עמו אנכי בצרה"²⁵: כמו שכל היהודים סובלים כך גם משיח סובל, ולא בענינים שאצלו הם נחשבים לסבל ("א מאטערניש"), אלא בענינים שאצל יהודי פשוט נחשבים לסבל, שהרי ישנם אנשים כאלו שאין להם שום שייכות לרוחניות, ואצלם תופס מקום רק מה שרואים בגשמיות, וגם איתם צריך להיות ביחד במצבם²⁶.

הגם שישנו הענין דעבודת פרך ברוחניות – "בחומר דא ק"ז ובלבנים דא לבון הלכתא"²⁷ כמובא בתורה אור²⁸, אעפ"כ כיון שישנם

(24) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(25) תהלים צא, יד.

(26) ראה סה"ש שם: "ומודגש עוד יותר בשמו של משיח (הגואל) שנקרא בשם מצורע (סנהדרין צח, ב ובפרש"י) – "מצורע של בית רבי", ש"יתיב בני עניי סובלי חלאים", "מנוגעים, והוא נמי מנוגע" – **משיח נמצא בעולם בזמן ומקום הגלות**, ובמצב של גלות, שסובל תחלואי הגלות [..] ומצפה בקוצר רוח ובכליון עינים להתגלות".

(27) זח"ג רכט, ב.

(28) ר"פ שמות (טז, א). וראה תו"ח שם (קלא, ב).

כאלו שאינם יודעים מכל הענין הזה, וגם אם יודעים אינם מבינים כיצד מתייגעים בקל- וחומר – הם יודעים שצרה פירושה דוחק בפרנסה או פצע כפשוטו, הנה גם להם מראה משיח ש"עמו אנכי בצרה".

וזהי מעלתו של משיח שהוא עומד ביחד עם כל בני ישראל במעמדו ומצבם.

ה. זוהי גם הוראה לכל אחד ואחד:

עם מי שרק נפגשים, צעיר או זקן, איש או אשה – עליו לפעול איתו כפי שעומד במצבו הוא.

ועי"ז יוצאים ממצרים, ש"כל הגלויות נקראו ע"ש מצרים"²⁹, ובאים לגאולה העתידה עלי' נאמר³⁰ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", היינו שאפילו לגבי מצרים יהיו אלה פלאות,

וזה יהי' בביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, ו"שמחת עולם על ראשם"³¹!

אוה"ת שם (ס"ע ז' ואילך).

(29) ב"ר פט"ז, ה.

(30) מיכה ז, טו.

(31) ישעי' לה, י. שם גא, יא.

המדורים "דבר מלכות" ו "זמן הגאולה" מוקדשים

לע"נ **אורי אהרן יואל ב"ר יוסף ארי' לייב ז"ל ופאולין דות ב"ר יצחק ע"ה**

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים העידן "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה ולזכות כל משפחתם שיהיו – **לשפע ברכות עד בלי די:**

אורי אהרן יואל בן מינדל וזוג' בת'יה דות בת שרה - לזרעא חי' וקיימא

רחל יפה בת מינדל ושושנה חס'יה בת מינדל - לזיווג הגון

דוד יעקב בן מינדל - לרפואה שלימה בגשמיות וברוחניות ולזיווג הגון

ולעילוי נשמת ר' מאיר ב"ר צבי ע"ה שנאל

יה"ר שתיכף ומיד ממש יקויים העידן "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה ולזכות זוג' - **תבלחט"א - מרת חי' רחל בת שפרינצא שנאל**

ולזכות **יוסף יצחק בן רייזל פרומה שי' - לשנת הצלחה בלימוד ודרכי החסידות מתוך בריאות נכונה ולזכות צבי בן חי' רחל - לרפואה שלימה וקרובה ולזכות כל בני משפחתם שי' לברכות עד בלי די**

ומתן כו', באופן המותר ע"פ התורה.

ולא עוד, אלא שגם כאשר מנגנים וצועקים כו' ע"ד הגאולה, הן ע"י הדיבור והניגון בפה והן עי"ז שמטפחין בידיים – אין זה אלא מן השפה ולחוץ, וכנראה, גם מן הידים ולחוץ...

וא"כ, נשאלת השאלה, כאמור, מהי התועלת בכך שמדברים על זה עוד הפעם ועוד הפעם – מלבד ה"תועלת" שיתוספו ל"מדף" עוד כמה דפים ("פיידזש'ס") מרשימת הדברים, ובהדגשה – "דפים", ולא "עמודים", שכן, ענינו של "עמוד" הוא **להעמיד** את הדבר שעומד על גביו, משא"כ בנדו"ד כו'. ופשוט, שאין כוונת הדיבור בשביל ה"תועלת" ד"אני את נפשי הצלתי", בבחינת "א צדיק אין פעלץ"...

והמענה לזה – ע"פ פס"ד הרמב"ם²⁸ שע"י קיום "מצוה אחת", "הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלחה", ובמילא, יתכן שדיבור זה גופא יהי' ה"מצוה אחת" שע"י"ז תבוא הגאולה האמיתית והשלימה.

ועוד וג"ז עיקר – ובהקדמה:

אי משום הא (שעצם הדיבור בזה יהי' ה"מצוה אחת" שתביא את הגאולה) – יכולים להסתפק במחשבה בלבד, שהרי גם מחשבה טובה היא מצוה כמו דיבור טוב, וא"כ, כוונת הדיבור בזה היא – שמא **כולי האי ואולי** יפעלו הדברים על מישהו מהשומעים, שיתחיל לעשות משהו, ויעורר עוד כמה וכו'.

(והוסיף בחיך מר:) אינני "תמים" כל כך לחשוב שבפעם הזו יפעלו הדברים את פעולתם... אבל, מכיון שמדובר אודות ענין של **פיקוח-נפש**, הרי, חובה לעשות את הכל גם על הספק וספק ספיקא, אפילו אלף ספיקות! ולכן, ממשיכים לדבר בזה מתוך עקשנות כו', שמא כולי האי ואולי יפעלו הדברים את פעולתם.

ז. ויה"ר **שמהדיבור** ע"ד הגאולה, ובפרט ב"עת רצון" שבה מודגש הענין ד"ר"ח של גאולה" – נזכה תיכף ומיד **למעשה** הגאולה בפועל ממש,

וכאמור, תיכף ומיד, עוד **לפני** ר"ח ניסן, בעיצומו של יום השבת,

– ובפרט ש"כל מלאכתך עשו"²⁹, כולל המלאכה ד"מעשינו ועבודתינו" הפועלת את הגאולה³⁰, שגם מלאכה זו **"עשוי"** –

ובדרך ממילא יהי' ר"ח ניסן דשנת תשמ"ז – ר"ח של גאולה", עד לגאולה באופן של "נסי נסים", כמרוזב בב' נו"נין שבתבת "ניסן"³¹,

ולא עוד, אלא שר"ח ניסן גופא יקבע באופן של קידוש החודש ע"י ב"ד הגדול שבירושלים, ולאח"ז יתחילו ההכנות להקרבת הפסח בל"ד ניסן – בביהמ"ק השלישי, בירושלים עיר הקודש, בהר הקודש ובארצנו הקדושה,

כן תהי' לנו – בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים, בפשטות ממש.

(משיחת ש"פ ויקהל-פקודי, פרשת החודש, מבה"ח ניסן ה'תשמ"ז – בלתי מוגה)

(30) תניא רפ"ז.

(28) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(29) מכללתא ופרש"י יתרו כ. ט. שו"ע אדה"ז אר"ח (31) ראה ברכות נו, רע"א ובחדא"ג מהרש"א שם.

הל' שבת שש"ז סכ"א.

יצחק ויעקב¹⁸, עד לתכלית העילוי דעבודתו של אברהם אבינו, "אברהם אוהבי"¹⁹, כולל העילוי ד"האבות הן הן המרכבה"²⁰, אלא, שבמ"ת נתחדשה פעולת התורה בעולם בפועל ממש²¹, ובהתאם לכך, גם היציאה ממצרים (ההכנה למ"ת) הוצרכה להיות כפשוטה בפועל ממש.

ה. ומזה מובן גם בנוגע ליציאה מגלות זה האחרון – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות":

בנוגע לזמן הגאולה – מכיון ש"כלו כל הקיצין"²², הרי, בודאי צריכה להיות הגאולה תיכף ומיד, "לא עיכבן המקום כהרף עין", ובלשון הידוע²³ – "לאלתר לגאולה", והרי הפירוש ד"לאלתר" הוא – לא מחר, אלא תיכף ומיד.

ובנוגע לאופן הגאולה – לא רק ברוחניות כו', כי אם, גאולה האמיתית והשלימה כפשוטה, בפועל ממש, למטה מעשרה טפחים.

ובכל זה ישנו – כאמור – "שטורעם" מיוחד בש"ק זה, שבו מודגש ביותר ענינו של ר"ח ניסן – שבת מברכים ר"ח ניסן, פ' החודש, ופרשת השבוע שבה מדובר ע"ד מעלת ר"ח ניסן – "ר"ח של גאולה".

מה תועלת הדיבור לאחרי שלא נגע ולא פגע!?!...

ו. אמנם, בכל האמור לעיל – מתעוררת שאלה:

מהי תועלת הדיבור בכל זה – לאחרי שכבר דובר בזה פעמים רבות, התוועדות לאחרי התוועדות כו', וללא הזזה כלל, עד כדי כך, שלא נגע ולא פגע!?!...

מדברים ללא הרף ע"ד הגאולה – כמפורש בתושב"כ ותושבע"פ, ובלשון הרמב"ם²⁴ "שכל הספרים מלאים בדבר זה", ומדגישים ש"כלו כל הקיצין", עד לקץ האחרון שנתגלה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בהכרזתו הידועה "לאלתר לגאולה" – וללא כל תועלת!

למרבה הצער והכאב וכו' – הטענה אינה על כך שהפעולה בזה אינה במלוא המרץ והחיות, אלא באופן ד"קדירא דבי שותפי"²⁵, שאינה דומה אופן הפעולה כשישנו שותף נוסף לגבי אופן הפעולה בדבר שהוא הבעה"ב היחידי;

הטענה היא על העדר הפעולה לגמרי – גם לא באופן של "קדירא דבי שותפי", ואפילו לא באופן שיש שותפים רבים, שכל א' מהם נוקף אצבעו, אפילו "אצבע קטנה", שגם עי"ז יכולים להעלות אבן גדולה לירושלים כדי לעלות לרגל באופן ד"לא יראה את פני ה' ריקם"²⁶ (כסיפור המדרש²⁷) – שהרי בנדו"ד גם "אצבע קטנה" לא נקפו!

בענין זה נעשה כאו"א "עניו הכי גדול", באמרו, "מי אני ומה אני", ישנם גדולי ישראל, וכו' וכו', ובמילא, הוא מצדו יכול לשבת במנוחה "תחת גפנו ותחת תאנתו", ולעסוק במשא

(19) ישעי' מא, ח. דשנת תש"א, תש"ב. ועוד.
 (20) ב"ד פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. הל' מלכים פי"א ה"ב.
 (21) ראה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"נ. ועוד.
 (22) סנהדרין צז, ב. עירובין ג, סע"א. וש"נ.
 (23) פ' ראה טז, טז.
 (24) דשנת תש"א, תש"ב. ועוד.
 (25) עירובין ג, סע"א. וש"נ.
 (26) פ' ראה טז, טז.
 (27) קה"ר בתחלתו. וש"נ.
 (19) ישעי' מא, ח. דשנת תש"א, תש"ב. ועוד.
 (20) ב"ד פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. הל' מלכים פי"א ה"ב.
 (21) ראה לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך. וש"נ. ועוד.
 (22) סנהדרין צז, ב. עירובין ג, סע"א. וש"נ.
 (23) פ' ראה טז, טז.
 (24) דשנת תש"א, תש"ב. ועוד.
 (25) עירובין ג, סע"א. וש"נ.
 (26) פ' ראה טז, טז.
 (27) קה"ר בתחלתו. וש"נ.

ענינו של יום ז"ך אדר

ויה"ר שקבלת החלטות טובות בכהנ"ל תביא תיכף את השכר האמיתי – גאולה האמיתית והשלימה, ביום הש"ק זה, כ"ז¹¹⁰ אדר ה'תש"נ.

(110) להעיר מהעילוי דיום כ"ז – אותיות "זך", כולל גם זיכוך וביור וצירוף, כמ"ש בנוגע לזמן הגאולה "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים" (דניאל יב, יו"ד), אשר, שלימות הזיכוך והצירוף הוא עי"ז שמגלים כוונת הצמצום וההעלם דשם אלקים גופא.

ויומתק יותר – שיום כ"ז (זך) בא לאחרי יום כ"ו, בגימטריא הוי', היינו, שסדר העבודה הוא שתחילה נעשה גילוי שם הוי' (צמצום בשביל הגילוי), ולאח"ז מגלים כוונת הצמצום וההעלם דשם אלקים.

(משיחת ש"פ ויקהל-פקודי, פ' החודש, מבה"ח ניסן ה'תש"נ - מונה)

מתוך ההשלמות לשיחה זו (בלתי מוגה):

וכאמור, ענין זה הוא בהדגשה יתירה בשנת נסים, ובפרט לאחרי שכבר עברו כמה חדשים בשנת נסים, ועומדים כבר בסיום תקופת החורף, לאחרי חודש כסלו, וימי החנוכה שבו, כולל גם זאת חנוכה שהוא בחודש טבת, "ירח שהגוף נהנה מן הגוף", ולאחרי חודש שבט (כולל ובמיוחד העשירי שבו), שמרמז על מ"ש "וקם שבט מישראל" ("זה מלך המשיח"), עד לכ"ז אדר – "זך", זיכוך וצירוף, "יצרפו רבים", עד ש"המשכילים יזהירו כזהר הרקיע", דקאי על כל חסיד וכללות החסידים, שעוסקים בלימוד והפצת פנימיות התורה, "בהאי חיבורא דילך כו", ועד ידם – כאו"א מישראל וכללות ישראל.

"שטורעם" מיוחד בשבת זו בנוגע לענין הגאולה

א. ענינו המיוחד של ר"ח ניסן הוא – ענין הגאולה, כמארז"ל¹ "משבחר הקב"ה בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים, וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ראש חודש של גאולה, שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל, שנאמר² כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

ומזה מובן שבעמדנו בשבת מברכים ר"ח ניסן, שבו נמשכת הברכה לר"ח ניסן – צריכה להיות הדגשה מיוחדת ו"שטורעם" מיוחד בנוגע לענין הגאולה, "בניסן עתידין ליגאל"³.

ובפרטיות יותר, "השטורעם" ע"ד הגאולה הוא – הן בנוגע לכך שבודאי הגיע כבר זמן הגאולה, והן בנוגע לכך שהגאולה צריכה להיות בפועל ובפשטות ממש, אשר, ב' ענינים אלו מודגשים גם בגאולה ממצרים, ועד"ז בנוגע לגאולה העתידה, כדלקמן.

ב. בנוגע לזמן הגאולה:

(1) שמו"ד פט"ז, יא.
 (2) מיכה ז, טו.
 (3) ר"ה יא, רע"א.

אודות זמן הגאולה – אמרו חז"ל⁴ "כיון שהגיע הקץ לא עיכבן המקום כהרף עין".

והחידוש שבזה – ע"פ ביאור כ"ק מו"ח אדמו"ר⁵ בפירוש מאמר ההגדה "ברוך הוא שהקב"ה חישב את הקץ לעשות", דלכאורה, מהו העילוי והשבח בקיום ההבטחה ("ברוך שומר הבטחתו לישראל") לגאול את ישראל? והביאור, "דהנה נתאוהו הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים", ע"י עבודת הביורורים של התחתונים, שיש לו ית' כביכול תענוג גדול בעבודה זו, וא"כ הרי ח"ו ה' יכול להיות ענין זה בלי קץ וגבול, הנה זהו השבח וההילול ברוך הוא שהקב"ה חשב את הקץ לעשות, שיהי' קץ וגבול לעבודת הביורורים שבדרך מלחמה בגלות ובשעבוד".

בני ישראל טענו "דאלאי גלות!" ואכן פעלו זאת

ובפרטיות יותר:

איתא בכתבי האריז"ל⁶ שבגלות מצרים ביררו ישראל ר"ב ניצוצים מרפ"ח הניצוצים שנפלו בשבירת הכלים כו', שזהו מ"ש⁷ "וגם ערב רב עלה אתם", ר"ב ניצוצים, ולא נשאר לברר כי אם פ"ו ניצוצים, בגימטריא "אלקים".

והגע עצמך:

העבודה דבירור הניצוצים שנפלו בשבירת הכלים דעולם התווה היא – תכלית ומטרת בריאת סדר ההשתלשלות דעולם התיקון, ובגלות מצרים פעלו ישראל את עיקרה ודובה של עבודה זו, ר"ב ניצוצים מתוך רפ"ח ניצוצים.

ומכיון שכן, הרי, אילו ה' הקב"ה מעכב את ישראל בגלות מצרים עוד משך זמן – היו משלימים את בירור כל רפ"ח הניצוצים דעולם התווה, אשר, עי"ז היתה נשלמת תכלית ומטרת הבריאה.

ואעפ"כ, "כיון שהגיע הקץ לא עיכבן המקום כהרף עין" – בהתאם לרצונם של ישראל, שטענו, שמוותרים על ההבטחה ד"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"⁸ ("הרכוש" דבירור ניצוצי הקדושה), מכיון שרוצים לצאת בעצמם מהגלות ("ולואי שנצא בעצמנו") תיכף ומיד⁹, "דאלאי גלות!..." ואכן פעלו זאת, כאמור, ש"לא עיכבן המקום כהרף עין".

ג. ובנוגע לאופן הגאולה:

הגאולה ממצרים היתה גאולה בפועל ובפשטות – לא רק גאולה בנוגע למעמד ומצב הרוחני וכיו"ב, כי אם, גאולה כפשטות ממש, שכל בני"י יצאו מארץ מצרים כדי ללכת לקבל את התורה [כמ"ש¹⁰ "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", אשר, נוסף לכך שקבלת התורה היא "הזכות העומדת לישראל"¹¹ לצאת ממצרים, הרי, גם התכלית והמטרה דיצי"מ היא – קבלת התורה], ותיכף ומיד – להכנס לארץ ישראל, כמ"ש¹²

(4) מכילתא ופרש"י בא יב, מא. מכילתא שם, מב.

(5) סה"מ תש"ח ע' 151.

(6) כנפי יונה ח"ג סני"ו. הובא במגלה עמוקות אופן

נח. וראה תו"א בא ס, ג. ובכ"מ.

(7) בא יב, לח.

(8) לך לך טו, יד.

(9) ברכות ט, סע"א ואילך.

(10) שמות ג, יב.

(11) פרש"י עה"פ.

(12) וארא ו, ו-ח.

"והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים וגו' והבאתי אתכם אל הארץ".

ונקודת הענין – שלפני היציאה ממצרים היו כבר בני"י במעמד ומצב נעלה כו', ואעפ"כ, ה' צורך בגאולה כפשטות ממש:

בנוגע לשעבוד מצרים – הרי "בראש השנה בטלה עבודה מאבותינו במצרים"³, כלומר, חצי שנה לפני יציאת מצרים לא ה' כבר שעבוד מצרים.

ולא עוד, אלא שלאחרי כן ניתוסף עוד יותר בביטוש דמצרים ע"י המכות כו', עד להתראה ע"ד מכת בכורות, אשר, מלבד הביטוש בעצם ההתראה על המכה הכי קשה, ה' בה ביטוש מיוחד בנוגע לפרעה מלך מצרים – שאמר לו משה "וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחו לי" (כולל "פרעה בעצמו")¹³, אשר, דברים אלו שמע פרעה מלך מצרים, "געהערט און דעהערט"...

ומכיון שכן, היו ישראל יכולים להמשיך ולהשאר במצרים, בארץ גושן – במעמד ומצב של חירות משעבוד מצרים,

ופרעה ה' מסכים לכך – שהרי גם לאחרי ש"בטלה עבודה מאבותינו" (ובמילא בטלה התועלת מעבודתם של ישראל), לא הסכים פרעה לשלחם מארצו, וטעם הדבר – בפשטות – בידעו ש"מברכתו של יעקב ואילך ה' פרעה בא אל נילוס והוא עולה לקראתו ומשקה את הארץ"¹⁴, היינו, שהשפעת המזון לכל ארץ מצרים באה מברכתו של יעקב, ומזה הבין, שעצם העובדה שבנ"י יושבים בארצו פועלת המשכת ברכה כו' לארץ מצרים, עד לשלימות מלכותו באופן ד"מושל בכיפה"¹⁵, ומכיון שכן, ה' מסכים לכל תנאי, ובלבד שבנ"י ישארו בארצו.

ואעפ"כ, הוצרכה להיות הגאולה ממצרים כפשטות ממש – לא רק חירות משעבוד מצרים, אלא יציאה מארץ מצרים בפועל ממש.

ד. ויש להוסיף בזה:

נוסף לביטול שעבוד מצרים החל מר"ה, ניתוסף עילוי הכי גדול אצל בני"י בר"ח ניסן – שנאמרה להם פרשת החודש, "החודש הזה לכם ראש חדשים וגו'", "מצוה ראשונה שנצטוו ישראל", עד כדי כך, שיש סברא בתורה ש"לא ה' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם, שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל"¹⁶, היינו, התחלת ענין התורה.

[.] ומכיון שכן, יכלו בני"י להשאר במצרים לא רק במצב של חירות משעבוד, אלא גם במצב שיש להם גם את התחלת העילוי דתורה, "מצוה ראשונה שנצטוו ישראל" (לאחרי שלימות הבירור והזיכוך ד"כור הברזל"¹⁷).

ואעפ"כ, נגאלו ויצאו ממצרים לגמרי, גאולה ממצרים בפועל ממש, וטעם הדבר – מכיון שהיו צריכים לקבל את התורה ("בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה"), אשר, גם החידוש דמ"ת מתבטא בפעולת התורה בנוגע למעשה בפועל ממש, שהרי "קיים אברהם אבינו את התורה כולה עד שלא ניתנה"¹⁸, "אברהם זקן וישב בישיבה", וכן

(13) בא יא, ח ובפרש"י.

(14) פרש"י יוגט מז, יר"ד.

(15) ראה מכילתא בשלח יד, ה. ועוד. וראה תו"ח לך

לך צב, א.

(16) פרש"י בהתחלת פירושו עה"ת.

(17) ראה תו"א יתרו עד, סע"א ואילך. ובכ"מ.

(18) יומא כח, ב. קידושין פב, א – במשנה.